

Rahandusministeerium
info@rahandusministeerium.ee

Teie 02.10.2024 nr 1.1-10.1/4373-1,
RAM/24-1000/-1K/
Meie 23.10.2024 nr 1.2-3/2495-2

**Audiitortevgevuse seaduse ja Vabariigi Valitsuse
seaduse muutmise seaduse eelnõule
kommentaari esitamine**

Lugupeetud Jürgen Ligi

Täname, et esitasite meile kooskõlastamiseks audiitortevgevuse seaduse ja Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise seaduse eelnõu. Kooskõlastame eelnõu järgmiste märkustega arvestamise korral.

1. Vabariigi Valitsuse seaduse (VVS) § 92³ lõikega 1 plaanitakse kujundada Rahandusministeeriumi tegevust järgmiselt:

„Rahandusministeerium:

- 1) annab metoodilisi juhendeid täidesaatva riigivõimu asutuste sisekontrollisüsteemi rakendamiseks ja hindamiseks ning teeb ettepanekuid sisekontrolli tõhustamiseks;
- 2) nõustab täidesaatva riigivõimu asutusi siseaudiitori kutsetevgevuse korraldamisel ja selle kvaliteedi hindamisel ning teeb ettepanekuid siseauditi paremaks korraldamiseks.“.

Nimetatud muudatusega jäetakse välja Rahandusministeeriumi kohustus analüüsida täidesaatva riigivõimu asutuste sisekontrollisüsteemi rakendamist ning korraldada siseaudiitori kutsetevgevust või selle korraldamise hindamist. Eelnõuga saab olema Rahandusministeerium rolliks nendel teemadel valitsusasutusi üksnes juhendada ja nõustada.

Samas eelnõu juures oleva Vabariigi Valitsuse 4. oktoobri 2012. a määruse nr 79 „Täidesaatva riigivõimu asutuse siseauditeerimise üldeeskiri“ (edaspidi määrus nr 79) muutmise kavandi muudatuse (p 15) kohaselt tuleb Rahandusministeeriumile esitada siiski rahandusministri kehtestatud korras siseauditi funktsiooni tegevuse hindamiseks vajalikud andmed ja dokumendid.

Märgime, et määrusega kavandatud kohustus esitada Rahandusministeeriumi nõudmisel andmeid ja dokumente ei ole kooskõlas eelnõu VVS § 92³ lõikega 1 määratletud Rahandusministeeriumi nõustava rolliga ning määruses plaanitavatest muudatustest ei selgu, mida on mõeldud Rahandusministeeriumi läbi viidava siseauditi üksuse hindamise all. Leiame, et määruse kavand ja eelnõu on selles aspektis vastuolus.

2. Määruse nr 79 muutmise plaanitakse kehtestada uus tegevusaruande vorm (määruse lisa), mis kohustab siseaudiitoreid esitama andmeid vähemalt sama detailsuse astmega, kui hinnangu andmisel sisekontrollisüsteemile, mis tähendab, et siseaudiitorite halduskoormus

tegelikkuses ei vähene. Samuti ei selgu eelnõust, miks on oluliselt tõstetud aruande detailsusastet.

Eelnõu kohaselt on Rahandusministeeriumi rolli oluliselt vähendatud ning eelnõust ei selgu, miks plaanitakse endiseks jätta kohustus esitada tegevusaruanne Rahandusministeeriumile ja mida Rahandusministeerium kogutud andmetega peale hakkab. Tegevusaruandes sisalduvad andmed ei ole omavahel sisuliselt võrreldavad. Samuti ei selgu eelnõust, miks nõutakse detailsema aruande esitamist Rahandusministeeriumile, kui siiani esitatud aruannetega sisuliselt ei ole tegeletud.

3. Määruse nr 79 muutmisega (p 15) plaanitakse kehtestada nõue, et juht peab tagama siseauditi üksuse olemasolul siseauditi üksuse välise kvaliteedi hindamise vähemalt kord viie aasta jooksul. Samuti tuleb määruse nr 79 muudetava lisaga kehtestatavas tegevusaruandes esitada andmed siseauditi üksuse sisemiste ja välise kvaliteedi hindamiste kohta. Leiame, et muudatustega kehtestatakse suuremaid kohustusi, millega kaasnevad kulud olukorras, kus riik on kärpimas eelarvet ja siseauditi üksused on enamjaolt väikesed, 1–3 töötajaga, üksused. Plaanitav muudatus tõstab asutuste niigi väikeste siseauditi üksuste halduskoormust, mille tõttu eksisteerib risk, et väikeste üksuste siseaudiitorid ei jõua tegeleda enam oma sisulise tööga, vaid peavad tegelema oma üksustes kvaliteedihindamiste läbiviimisega. Välise kvaliteedihindamiste läbiviimisega seonduvalt tuleb leida täiendavaid finantsvahendeid, et oleks võimalik läbi väline kvaliteedihindamine, mis arvestades tänast majandusolukord ning siseauditi üksuste arvulist koosseisu, on ebaotstarbekas kulu. Seletuskirjas on välja toodud, et üheks peamiseks raskuseks on ilmnenud välise kvaliteedihindamise teostumine, siis peamiste muudatuste hulgas seda ei mainita, kuidas plaanitud muudatusega olukord paraneb.

4. VVS § 92² lõiget 3 täiendatakse teise lausega sõnastuses: „*Siseaudiitori või siseauditi üksuse puudumise korral peab asutuse juht tõendama, et sisekontrollisüsteem hõlmab asutuse kõiki juhtimis- ja tegevustasandeid, juhtkonna kehtestatud eeskirjad, protseduurireeglid, liimiidid ja muud normid vastavad õigusaktides sätestatud nõuetele ning asutuse tegevuse eesmärgipärasuse ja otstarbekuse tagamiseks rakendatakse neid pidevalt ja tulemuslikult.*“

Seletuskirjas märgitakse, et sellekohase tõendamise täpsemad nõuded on sätestatud määruses nr 79. Kahjuks aga ei selgu määruse kavandist ega ka eelnõust, millised on tõendamise nõuded ja millisel kuju tuleb tõendus esitada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Signe Riisalo
sotsiaalkaitseminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Riina Sikkut
terviseminister

Ene Krööström 5913 0994
Ene.Kroostrom@sm.ee

Piret Eelmets 6269 128
Piret.Eelmets@sm.ee